

Osnovna škola Tone Peruška Pula jučer i danas. Prilozi za poznavanje povijesti škole kao zgrade i ustanove, Pula: Osnovna škola Tone Peruška, 2019., 80 str.

Knjiga *Osnovna škole Tone Peruška Pula jučer i danas* nastala je da bi se prikupilo što više dostupnih podataka o povijesti škole. Prema riječima urednika i priređivača Sanje Triska Škrinjar i Jasenka Zekića, cilj je bio prikazati sve zanimljivosti iz povijesti škole učenicima i zaposlenima, ali i javnosti.

Nakon „Uvoda“ (2) u kojemu su se obratili urednici slijedi prvo poglavlje – „OŠ Tone Peruško – 1. rujna 2011. – 1. svibnja 2019. Moja ravnateljska priča“ (4–6), u kojemu se obratio ravnatelj škole Kristijan Cinkopan. Naveo je promjene koje su zahvatile školu zadnjih devet godina. Primjerice, ubrzo nakon što je postao ravnatelj škola prelazi na rad u jednoj smjeni. Od 2012. do 2019. uređene su mnoge učionice, kupljene su „pametne ploče“ te je sam rad u nastavi moderniziran raznim pomagalima. Ipak, iako je mnogo napravljeno u navedenom razdoblju, Cinkopan naglašava kako škola nije ni blizu ostvarenju svojih ciljeva.

U poglavlju „Od Pučke škole Svetog Martina do Osnovne škole Tone Peruško – crtice prošlosti jedne pulske osnovne škole“ (7–41) dani su fragmenti prošlosti današnje OŠ Tone Peruška. Autori su se koristili pisanim novinskim i arhivskim izvorima te usmenom poviješću. Prošlost škole predstavljena je kronološki, a dijelom tematski. Povijest Osnovne škole Tone Peruška započinje razdobljem Austro-Ugarske Monarhije, kada je 1886. uspostavljena Pučka škola Svetog Martina. Iz tog razdoblja autori prate razvoj škole od prvih problema izgradnje školske zgrade, problema povećanja broja učenika uslijed rapidnoga povećanja broja stanovnika na prijelazu iz 19. u 20. stoljeće, početke i završetke nastavnih godina te probleme i entuzijazam učenika. Kao glavnim se izvorom autori koriste lokalnim tiskom iz toga vremena, poput novina *Il Giornaletto di Pola*, *Il popolo istriano* i *Leco di Pola*. Međuratno razdoblje predstavljeno je kroz statističke podatke izvješća pokrajinskoga školskog inspektora Carmela Cottonea. Tijekom Drugoga je svjetskog rata zgrada, uslijed učestalih bombardiranja, imala i druge funkcije, što se nastavilo do 1947., međutim podaci o tom razdoblju su vrlo fragmentarni. Razdoblje do polovice šezdesetih godina 20. st. autori prate iz dva pravca – s jedne strane kao nastavak tradicije Pučke škole Svetog Martina, odnosno Osnovne škole Giuseppe Giusti u zgradi današnje Osnovne škole Tone Peruška, a s druge strane kao

nasljednicu Vježbaonice nekadašnje Učiteljske škole osnovane nakon Drugoga svjetskog rata u Opatiji. Podaci poslijeratnoga razdoblja uglavnom se temelje na zapisima u spomenicama škole te godišnjim izvještajima pojedinih školskih godina, koji se čuvaju u arhivi Osnovne škole Tone Peruška.

Poglavlje „Spomenice škole kriju razne zanimljivosti“ (42-58) bavi se analizom spomenica – trajnoga dokumenta u kojemu osnovna škola vodi zapise o redoslijedu važnih događaja u njezinoj povijesti. Navodi se broj učenika za svaku školsku godinu, broj razrednih odjela te popisi svih nastavnika i ostalih djelatnika škole. Spomenice donose i informacije o aktivnostima vezanim za kulturnu i javnu djelatnost škole, školska i izvanškolska natjecanja, posjete zanimljivih osoba (npr. književnika ili glumaca) te saznajemo ponešto i o utjecaju škole na život u zajednici. Izdvojeni su najvažniji događaji za svaku od školskih godina.

„Iz sjećanja nekadašnjih ravnatelja“ (59-64) donosi sjećanje na ravnateljske dane i rad u školi dvaju bivših ravnatelja – Pavla Modrušana i Branke Červar. Saznajemo glavne crtice iz života spomenutih ravnatelja/ravnateljica te njihov rad, ali i pojedine „dogodovštine“ iz OŠ Tone Peruška.

U poglavlju „Radili smo zajedno – nekadašnji i sadašnji djelatnici“ (65-78) kroz tablični prikaz donose se imena i prezimena svih zaposlenih učitelja i stručnih suradnika u razdoblju od 1988. do danas. Naglašeno je kako su uzeti u obzir svi koji su radili u školi najmanje tri mjeseca. Osim imena i prezimena, navedeno je radno mjesto učitelja/stručnoga suradnika te godina kada je započeo s radom. Također, navedena je i godina kada prestaje s radom te u posebnoj rubrici pod „napomenom“ stoji obrazloženje prekida rada, poput odlaska u mirovinu ili početak rada u drugoj ustanovi.

Monografija o pulskoj Osnovnoj školi Tone Peruška završava „Zaključkom“ (79) urednika te kazalom sadržaja (80). U osamdeset stranica monografije sažeta je najosnovnija povijest te škole te ključni momenti od osnutka do danas koji su mijenjali te modernizirali i usavršavali uvjete rada. *Osnovna škola Tone Peruška Pula jučer i danas* još jedan je u nizu priloga povijesti školstva u Puli. Time se zasigurno može zaokružiti jedna cjelina razvoja školstva u Puli, ali i Istri. Knjige ovakve vrste mogu poslužiti kao primjeri ostalim obrazovnim ustanovama da povijest svoje ustanove istraže i objave u monografiji da bi povijest školstva na ovome području bila poznatija javnosti.